

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/okupacja-niemiecka/101952,Zaglada-w-obiektywie-Film-z-getta-w-Kutnie.html>

Kadr z filmu

ARTYKUŁ

Zagląda w obiektywie. Film z getta w Kutnie

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: RADOSŁAW POBOŻY 04.07.2023

Zacieranie zbrodni było ważnym elementem mechanizmów przeprowadzania Holocaustu przez niemiecki aparat państwowy. Tym cenniejsze są znaleziska takie, jak przedstawiający getto w Kutnie film ze zbiorów Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich. Choć składa się na niego jedynie kilka ujęć, to

stanowi bezcenną ilustrację tych tragicznych wydarzeń.

Obraz pisany srebrem, niemy zapis historii i świadectwo niewyobrażalnej zbrodni na narodzie żydowskim. Wykonany przez anonimowego operatora, pokazuje przesiedlenie kutnowskich Żydów do getta, które zostało założone 15 czerwca 1940 r. w dawnej cukrowni „Konstancja” przy ul. Mickiewicza.

Strasliwe warunki

Teren getta był ogrodzony częściowo ceglany murem, a częściowo płotem z żelaznych sztachet.

Getto zostało zlikwidowane w 1942 roku, a ludność wywieziono do obozu zagłady Kulmhof, gdzie wszystkich zamordowano.

Prof. Janusz Wróbel w artykule pt. „Żydzi w Kutnie 1939-1942”, zamieszczonym w 39. tomie „Rocznika Łódzkiego”, stwierdził, że:

„[...] gęstość zaludnienia w »Konstancji« była większa niż w getcie łódzkim. Nie ma więc przesady w opinii mieszkańców getta, iż Żydzi kutnowscy, którym dotąd zazdrozczono, znaleźli się w najgorszym położeniu ze wszystkich skupisk, tej grupy narodowościowej, na ziemiach wcielonych do Rzeszy. Niekiedy w materiałach źródłowych można spotkać wręcz stwierdzenia, iż »Konstancja« była obozem dla Żydów – *Judenlager* Konstancja. Mieszkańcy getta z braku łóżek spali na pryczach, na podłodze, a niemal każda przestrzeń wykorzystana była jako zbiorowe legowiska, ludzie mieszkali w szopach zбитych z desek, dykty i papieru. Warunki sanitarne przedstawiały się fatalnie – w getcie była tylko 1 studnia i 3 ubikacje. Po wodę stały cały czas kolejki. W getcie panował głód, ilość prowiantu była niewystarczająca, a jego jakość wyjątkowo zła.

Szczelne zamknięcie getta i pozbawienie go dodatkowego zaopatrzenia z zewnątrz, poza oficjalnymi dostawami, spowodowało tragiczne następstwa. Głód, ciasnota, fatalne warunki sanitarne i brak leków były

przyczynami wielu groźnych chorób. Już wkrótce po zorganizowaniu getta notowano liczne przypadki ropowic, stanów zapalnych i gruźlicy, atakującej głównie dzieci. W styczniu 1941 roku wybuchła epidemia tyfusu, zanotowano około 800 zachorowań w okresie od 23 stycznia do 28 kwietnia, a w pierwszej połowie roku zmarło w Kutnie 412 Żydów. Strzelano do Żydów w getcie »dla zabawy«, podczas ucieczek. Dokonywano również zbiorowych egzekucji, o wielu z nich nie zachowały się źródłowe informacje. Wiadomo jednak, że zabito 15 osób z czego 5 jednego dnia 19 maja 1941 roku o godz. 1230 – w aktach USC w Kutnie znajdują się akta zgonów zgłoszone przez Judenrat”.

Getto zostało zlikwidowane przez Niemców w 1942 roku, a ludność wywieziono do obozu zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem, gdzie wszystkich zamordowano.

* * *

Film pochodzi ze zbiorów Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich i przechowywany jest w Archiwum IPN pod sygnaturą IPN BU 1300/21.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ